

Uchwała Nr XXXVIII/361/18
Rady Gminy Człuchów
z dnia 19 czerwca 2018 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2021.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. z 2018 r. Dz. U. poz. 994) w związku z art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 998) - Rada Gminy uchwała, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2021”, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Człuchów oraz Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Człuchowie.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Elżbieta Pielas

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. z 2018 r. Dz. U. poz. 998) nałożyła na gminy zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 176 ww. ustawy do zadań gminy należy m.in. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Opracowany projekt „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 - 2021” ujmuje zbiór planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych zdolności do prawidłowego wypełnienia ról społecznych przy kompleksowym wsparciu Gminy Człuchów.

Przedmiotowy program wpisuje się m.in. w lokalne dokumenty strategiczne takie jak: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Człuchów na lata 2010-2020, Program Rozwoju Gminy Człuchów na lata 2014-2020.

Podjęcie niniejszej uchwały pozwoli na wypełnienie nałożonych przez ustawodawcę na Radę Gminy uprawnień.

Załącznik do uchwały Nr XXXVIII/ 361 /18
Rady Gminy Człuchów z dnia 19 czerwca 2018 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2018-2021**

Człuchów, 2018 r.

Spis treści

WPROWADZENIE

I.	Podstawa prawna i zgodność Programu z dokumentami strategicznymi	3
II.	Ogólna charakterystyka społeczno-demograficzna gminy Człuchów	4
III.	Diagnoza rodzin objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie	5
IV.	Cele Programu	6
V.	Spodziewane efekty realizacji Programu	7
VI.	Realizatorzy i partnerzy Programu	13
VII.	Adresaci Programu	13
VIII.	Zasady finansowania i koszty Programu	14
IX.	Monitoring i ewaluacja Programu	14

Wprowadzenie

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2021 legitymizuje ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wsparciu rodziny i pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 998), a obowiązująca od 01.01.2012 roku. Opracowanie i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny należy do zadań własnych gminy (art. 176 pkt 1 ww. ustawy).

Środowisko rodzinne powinno zapewnić harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową dziecka, a także ochronę przysługujących mu praw i wolności dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa i naturalnym środowiskiem wychowawczym dziecka. Rodzina oddziałując na osobowość dziecka przekazuje mu pewien system wartości, tradycji i ukierunkowuje jego zachowania na całe życie. Może również zaradnie przeciwdziałać niekorzystnemu postępowaniu dziecka, zarówno w okresie dzieciństwa jak i w okresie dojrzewania.

Niemniej nie wszystkie rodziny prawidłowo sprawują swoje zadania opiekuńcze, wychowawcze, socjalizacyjne i ekonomiczne. W rodzinach dysfunkcyjnych występują trudności, które zakłócają ich funkcjonowanie oraz zaburzają prawidłowy rozwój dziecka i proces wychowawczy. Mogą one być spowodowane takimi czynnikami jak: bezrobocie, długotrwała choroba, uzależnienia, przemoc w rodzinie, brak umiejętności wychowawczych, zaniebywanie obowiązków, przestępczość, itp. Dorastające w dysfunkcyjnych rodzinach dzieci przyswajają nieprawidłowe wzorce funkcjonowania, co negatywnie odbija się na członkach całej rodziny, a w konsekwencji na społeczeństwie. Podstawą niniejszego Programu jest więc dobro dzieci, które potrzebują szczególnej troski i pomocy ze strony dorosłych.

Skuteczna pomoc rodzinom i ochrona dzieci może być osiągnięta we współpracy ze środowiskiem lokalnym (w tym sąsiedzkim), instytucjami oświatowymi, służbą zdrowia, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, organizacjami pozarządowymi czy związkami wyznaniowymi. Niemniej wsparcie rodziny winno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, zaś wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasady pomocniczości.

Praca z rodziną biologiczną w przypadku, gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, ma na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Stąd działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny są wskazane zarówno ze względów społecznych i ekonomicznych.

Niniejszy program opracowano na podstawie diagnozy dostępnych danych statystycznych.

I. Podstawa prawna i zgodność Programu z dokumentami strategicznymi

Ustalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2021 są spójne z aktami ustawodawstwa krajowego i międzynarodowego, m.in. z takimi unormowaniami jak:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym; ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej; ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej; ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie; ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci; ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem"; ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi; ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii; ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych; ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
- Europejska Karta Społeczna; Konwencja Praw Dziecka, Powszechna Deklaracja Praw Człowieka.

Zapisy Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2021 są spójne z krajowymi, wojewódzkimi oraz gminnymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi m.in. należy do nich:

- Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020”;
- Strategia Rozwoju Kraju 2020 - Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo;
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020;
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020;
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji;
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020;
- Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020;
- Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2014-2020;
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Człuchów na lata 2010-2020,
- Program Rozwoju Gminy Człuchów na lata 2014-2020.

Program wspierania rodziny, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jest zespołem planowych działań zmierzających do przywrócenia rodzinie zdolności do wypełniania określonych funkcji. Efektywna ochrona dzieci i pomoc rodzicom może być osiągnięta dzięki współpracy ponadsektorowej - osób, instytucji i organizacji pracujących na rzecz rodziny.

Program wspierania rodziny odnosi się do polityki społecznej wobec rodziny przyjętej w dokumentach strategicznych gminy Człuchów.

II. Ogólna charakterystyka społeczno-demograficzna gminy Człuchów.

Gmina Człuchów jest gminą wiejską położoną w południowo-zachodniej części województwa pomorskiego. Na obszarze 361,65 km² powierzchni, według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. zamieszkiwało 10 976 osób.

Tabela 1. Ludność faktycznie zamieszkała w gminie Człuchów według płci

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016
Ludność ogółem	10 718	10 819	10 938	10 976
Kobiety	5246	5282	5340	5353
Mężczyźni	5472	5537	5598	5623

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na przestrzeni lat 2013-2016 liczba ludności w gminie Człuchów wzrosła o 258 osób. Wzrost ten spowodowany jest zarówno dodatnim przyrostem naturalnym jak i dodatnim saldem migracji.

Tabela 2. Ruchy naturalne zmian liczby ludności

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016
Urodzenia żywe	113	125	104	123
Zgony ogółem	84	88	72	91
Przyrost naturalny	29	37	32	32

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Przyrost naturalny w prezentowanych latach wynosił odpowiednio +29 w 2013 r., +37 w 2014 r., +32 w 2015 r. i +32 w 2016 r.

W analizowanych latach liczba zameldowań na terenie gminy Człuchów przekraczała liczbę wymeldowań, co skutkowało dodatnim saldem migracji.

Tabela 3. Migracje ludności

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016
Zameldowania ogółem	184	171	192	162
Wymeldowania ogółem	157	128	121	110
Saldo migracji	27	43	71	52

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Analizując zmiany w strukturze ludności gminy Człuchów w latach 2013 -2016 stwierdza się, że zdecydowaną większość stanowią osoby wieku produkcyjnym. Niemniej obserwuje się sukcesywny wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym - w relacji do roku 2013, w 2016 r. nastąpił wzrost o 13,5%, przy nieznacznym spadku ludności w wieku przedprodukcyjnym (spadek o 1,72%).

Tabela 4. Struktura ekonomicznych grup ludności

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016
Ludność ogółem	10718	10819	10 938	10 976
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	2426	2436	2396	2385
Ludność w wieku produkcyjnym	6972	7020	7095	7093
Ludność w wieku poprodukcyjnym	1320	1363	1447	1498

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W strukturze demograficznej gminy nieznacznie rysuje się niekorzystny trend w postaci malejącego udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz rosnącego w wieku poprodukcyjnym.

Analizując udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2013-2016, obserwuje się sukcesywną tendencję spadkową, zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn.

Tabela 5. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (w %) w latach 2013-2016

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016
Bezrobotni zarejestrowani w liczbie ludności w wieku produkcyjnym – ogółem	14,5	12,7	10,0	9,1
Kobiety	18,1	15,8	12,5	12,3
Mężczyźni	11,6	10,00	7,8	6,4

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Tabela 6. Struktura bezrobocia w gminie Człuchów w latach 2014-2015

Wyszczególnienie	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016
Liczba bezrobotnych	890	706	646
w tym kobiety	506	406	398
Liczba uprawnionych do zasiłku	123	138	-
w tym kobiety	55	66	-
odsetek uprawnionych	13,8	19,5	-

Źródło: PUP Człuchów

W relacji analizowanych lat liczba bezrobotnych zmniejszyła się o -244 osoby, w tym liczba zarejestrowanych kobiet o 108. Na przestrzeni lat 2014-2015 nieznacznie zaś wzrósł wskaźnik uprawnionych do zasiłku, o 5,7%.

III. Diagnoza rodzin objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie

Rodzina jako instytucja społeczna jest przedmiotem ciągłego zainteresowania wielu naukowców i specjalistów. W trakcie nieustannych badań nad rodziną wypracowane zostały liczne, mniej lub bardziej szczegółowe definicje określające rodzinę i jej charakter.

Ogólnie można przyjąć, że rodzina to mała grupa społeczna charakteryzująca się silnymi więzami emocjonalnymi i formalnymi istniejącymi pomiędzy jej członkami. Opiera się ona na dwóch rodzajach więzi małżeństwie i pokrewieństwie. Do rodziny należymy od momentu narodzin aż do śmierci, bez względu na to czy tego chcemy czy nie. Rodzina jest też grupą formalną mającą określone prawnie strukturę, cele i normy, w ramach których funkcjonuje w społeczeństwie. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (art.6 pkt 14) rodzinę definiuje jako „osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”.

Dzieci w rodzinie wymagają szczególnej troski i ochrony zarówno ze strony rodziców, jak i instytucji polityki społecznej w zakresie ochrony ich praw, wyrównywania szans życiowych i minimalizowania negatywnych skutków w przypadku wystąpienia ryzyka życiowego. Skuteczne wspieranie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest niezwykle ważne w przypadku rodzin, które wykazują deficyty w tym zakresie, bowiem dziecko do pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze miłości i zrozumienia.

Punktem wyjścia do określenia celów Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz danych zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Człuchów na lata 2010-2020.

Tabela 7. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016
Liczba rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia	680	695	650	579
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie	1173	1123	1035	901
<i>w tym: osoby długotrwale korzystające</i>	663	695	782	315
<i>wiek 0-17</i>	611	610	429	0
<i>wiek produkcyjny</i>	689	440	344	299
<i>wiek poprodukcyjny</i>	73	73	9	16
Liczba rodzin	657	628	593	551
Liczba osób w rodzinach	2231	2084	1930	1709

Źródło: Opracowano na podstawie danych z GOPS

Dane statystyczne wskazują na sukcesywną tendencję spadkową zarówno jeśli chodzi o liczbę rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia jak i wśród osób i rodzin którym przyznano świadczenie.

W porównaniu do roku 2013, w 2016 r. liczba rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia spadła o 15%, natomiast liczba osób i rodzin, którym przyznano świadczenie zmniejszyła się o 23,2%.

W analizowanym okresie obniżyła się też liczba rodzin korzystających z pomocy (16,1%) jak i osób w rodzinach (23,4%).

Tabela 8. Powody, liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin				Liczba osób w rodzinie			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Ubóstwo	370	365	346	316	1193	1111	1038	901
Sieroctwo	4	4	0	0	12	9	0	0
Bezdomność	18	16	12	11	24	24	26	17
Potrzeba ochrony macierzyństwa	50	57	68	64	306	-	-	-
- w tym wielodzietność	42	52	61	57	271	-	-	-
Bezrobocie	413	382	343	303	1465	1350	1201	988
Niepełnosprawność	246	238	238	235	741	706	516	516
Długotrwała lub ciężka choroba	271	252	244	217	919	842	776	670
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym:	63	61	57	51	262	239	220	190
- rodziny niepełne	49	49	-	-	181	161	-	-
- rodziny wielodzietne	12	12	-	-	78	78	-	-
Przemoc w rodzinie	3	10	13	9	6	38	52	23
Alkoholizm	16	18	9	13	27	34	14	17
Narkomania	0	0	1	0	0	0	1	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	6	4	4	1	11	8	8	3
Zdarzenie losowe	0	5	0	3	0	10	0	10

Źródło: Opracowano na podstawie danych z GOPS

Tabela 9. Odsetek rodzin według powodów przyznania pomocy (%)

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017
Ubóstwo	56	58	57	53	53
Bezrobocie	63	61	58	55	51
Niepełnosprawność	37	38	40	43	49
Długotrwała i ciężka choroba	41	40	41	39	45
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gosp. domowego	10	10	10	9	6
Potrzeba ochrony macierzyństwa	8	9	11	12	10
Przemoc w rodzinie	0	2	2	2	0
Alkoholizm	2	3	2	2	4
Narkomania	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowano na podstawie danych z GOPS

Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej są: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała i ciężka choroba oraz niepełnosprawność w rodzinach. Odsetek rodzin korzystających z pomocy z tytułu ubóstwa i bezrobocia nieznacznie zmniejsza się (mimo to udział pomocy z tych tytułów jest znaczący). Niemniej obserwuje się powolny wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej i ciężkiej choroby oraz potrzeby ochrony macierzyństwa.

Tabela 10. Rodziny objęte wsparciem przez asystenta rodziny

Wyszczególnienie	2015	2016	2017
Liczba asystentów rodziny	1	1	1
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	13	12	9
<i>w tym liczba dzieci</i>	38	34	18
Liczba dzieci w pieczy zastępczej	19	19	21

Źródło: Opracowano na podstawie danych z GOPS

Wśród rodzin korzystających z pomocy społecznej, liczba rodzin, w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego wykazuje tendencję spadkową (dane zarejestrowane przez GOPS, problem może mieć większy wymiar). Niemniej na przestrzeni lat 2014-2017 nieznacznie wzrosła, (o troje dzieci), liczba dzieci w pieczy zastępczej.

Malejąca liczba rodzin dysfunkcyjnych korzystających z pomocy GOPS z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego świadczy o tym, że został uzyskany korzystny efekt prowadzonej dotychczas polityki wspierania rodziny.

Należy stwierdzić, że praca z rodzinami zagrożonymi należy do procesów złożonych i długofalowych. Wyniki pracy w znacznym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na otrzymane wsparcie, jak też chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. Objęcie rodziny

wsparciem asystenta rodziny czy przedstawicieli innych instytucji i organizacji pomocowych nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje działania zmierzające do zminimalizowania pojawiających się problemów przez pracę socjalną prowadzoną przez pracowników socjalnych czy wsparcie asystenta rodziny. Niemniej, aby praca z rodzinami zagrożonymi przyniosła spodziewany efekt musi być w pewnych przypadkach wielomiesięczna lub nawet kilkuletnia. Dużym problemem współistniejącym w tych rodzinach jest nadużywanie przez rodziców lub jednego z nich alkoholu oraz brak aktywności zawodowej. Udzielenie skutecznej pomocy w tym wypadku wymaga podjęcia działań, które zapobiegą rozpadowi więzi, poprawią funkcjonowanie rodzin oraz umożliwią powrót na rynek pracy osób nieaktywnych zawodowo.

Rodziny objęte wsparciem GOPS mają możliwość korzystania, w sytuacjach tego wymagających, z różnych form pomocy realizowanych przez Ośrodek, m.in. takich jak:

- pomoc społeczna:
 - świadczenia pieniężne (zasiłki stałe, okresowe, celowe i specjalne celowe),
 - świadczenia niepieniężne (posiłek, schronienie, ubranie, potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, praca socjalna, usługi opiekuńcze, pomoc osobom zagrożonym eksmisją, udział w programach z zakresu integracji społecznej),
- pomoc osobom uzależnionym od alkoholu (działalność Gminna Komisja Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi),
- pomoc ofiarom i sprawcom przemocy (działalność Zespołu Interdyscyplinarnego),
- poradnictwo specjalistyczne – prawne, psychologiczne,
- pomoc asystenta rodziny,
- świadczenia rodzinne (zasiłki rodzinne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, świadczenie rodzicielskie, świadczenie wychowawcze),
- fundusz alimentacyjny,
- stypendia i zasiłki szkolne,
- dodatki mieszkaniowe i energetyczne.

Niektóre z zadań, w tym z zakresu uzależnień, przemocy, pomocy psychologicznej, realizowane są przez interdyscyplinarną współpracę instytucji i organizacji społecznych działających na obszarze gminy. Należą do nich m.in.: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, placówki oświatowo-wychowawcze, Policja, kuratorzy sądowi, Powiatowy Urząd Pracy, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe i związki wyznaniowe.

Praca interdyscyplinarna osób, instytucji i organizacji na rzecz dzieci i rodziny na terenie gminy Człuchów spełnia wymogi ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie funkcjonowania spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

IV. Cele Programu

Cel główny Programu:

**Skuteczny system wspierania rodziców sprzyjający
prawidłowemu wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo – wychowawczych.**

Cele szczegółowe:

1. Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczych.
2. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
3. Ograniczanie sytuacji kryzysowych w rodzinach dysfunkcyjnych.
4. Usprawnienie współpracy podmiotów działających na rzecz rodziny mającej trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Cel szczegółowy 1.

Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczych.

Zadania:

1. Realizacja programów mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców
2. Wspieranie rodziców w wychowaniu i edukacji dzieci oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci.
3. Rozwijanie systemu ulg skierowanych do rodzin, w tym wielodzietnych i promocja modelu rodziny wielodzietnej.
4. Wspieranie finansowe rodzin w wychowaniu dzieci, zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

Wskaźniki:

- liczba rodzin objętych pomocą,
- liczba dzieci objętych pomocą,
- liczba programów realizowanych na rzecz rodziny,
- liczba dzieci uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych,
- liczba ulg według rodzajów.

Realizatorzy:

GOPS, placówki oświatowo-wychowawcze, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe i związki wyznaniowe

Cel szczegółowy 2.

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Zadania:

1. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez asystenta rodziny.
2. Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psycholog, psychiatra, radca prawny) w rodzinach wymagających pomocy specjalistów.
3. Wspieranie w zaspokojeniu podstawowych potrzeb dzieci i rodzin przez świadczenia pieniężne i niepieniężne.
4. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinach mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
5. Pomoc rodzinom, w których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w stworzeniu odpowiedniego środowiska wychowawczego w celu umożliwienia powrotu dzieciom do rodzin naturalnych.

Wskaźniki:

- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny,
- liczba, forma i rodzaj udzielonego poradnictwa specjalistycznego,
- liczba rodzin która uzyskała pomoc w formie pieniężnej i niepieniężnej oraz w formie pracy socjalnej,
- liczba rodzin objętych monitoringiem,
- liczba dzieci powracających z pieczy do rodzin naturalnych,
- liczba rodziców uczestniczących w szkoleniach, kursach.

Realizatorzy:

GOPS, PCPR, Zespół Interdyscyplinarny, Urząd Gminy, PUP, jednostki oświatowo-wychowawcze, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe i związki wyznaniowe

Cel szczegółowy 3.

Ograniczanie sytuacji kryzysowych w rodzinach dysfunkcyjnych
Zadania: <ol style="list-style-type: none">1. Monitorowanie sytuacji i wspieranie rodzin przez kuratorów sądowych dla nieletnich.2. Rozwijanie interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów rodzin zagrożonych.3. Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego.4. Organizowanie różnorodnych form edukacyjnych dla rodziców i dzieci.
Wskaźniki: <ul style="list-style-type: none">▪ liczba nadzorów kuratorów rodzinnych,▪ liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta”,▪ liczba wniosków o przymusowe leczenie odwykowe,▪ liczba rodziców i dzieci korzystających z programów profilaktycznych.
Realizatorzy: <ul style="list-style-type: none">▪ GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowo-wychowawcze, placówki służby zdrowia, Policja, kuratorzy sądowi, PCPR, GKPiRPA, organizacje pozarządowe i związki wyznaniowe

Cel szczegółowy 4.

Usprawnienie współpracy podmiotów działających na rzecz rodziny mającej trudności opiekuńczo-wychowawcze
Zadania: <ol style="list-style-type: none">1. Udział w spotkaniach, szkoleniach dla przedstawicieli podmiotów działających na rzecz rodziny.2. Współpraca z koordynatorem pieczy zastępczej, w szczególności w zakresie wspierania rodzin naturalnych w staraniach o powrót dziecka do domu rodzinnego.3. Udział asystenta rodziny w szkoleniach, warsztatach podnoszących jego kwalifikacje zawodowe.
Wskaźniki: <ul style="list-style-type: none">▪ liczba odbytych szkoleń przez pracowników służb społecznych,▪ liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych,▪ liczba szkoleń w których uczestniczył asystent rodziny.
Realizatorzy: <ul style="list-style-type: none">▪ GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowo-wychowawcze, Policja, kuratorzy sądowi, PCPR, GKPiRPA, organizacje pozarządowe i związki wyznaniowe

V. Spodziewane efekty realizacji Programu.

Dzięki interdyscyplinarnej współpracy instytucji i organizacji zostaną stworzone odpowiednie warunki i możliwości dla wszechstronnej i skutecznej pomocy rodzinie, tj.:

- rozwój profesjonalnych form pomocy rodzinie,
- poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, zawodowym, wymagających wsparcia,
- reintegracja rodzin naturalnych przez powrót dziecka do naturalnego środowiska,
- realizacja działań o charakterze środowiskowym, zwłaszcza w zakresie spędzania wolnego czasu.

VI. Realizatorzy i partnerzy Programu

Koordynatorem, organizatorem i inicjatorem działań w ramach niniejszego Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek ten gmina Człuchów oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, w szczególności są to:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- kuratorzy sądowi,
- placówki oświatowo-wychowawcze,
- placówki służby zdrowia,
- organizacje pozarządowe i związki wyznaniowe.

Program ma charakter otwarty i może być aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb.

VII. Adresaci Programu

Adresatami Programu są dzieci oraz ich rodzice zamieszkujący na terenie gminy Człuchów, w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, a także rodziny, którym Sąd ograniczył władzę rodzicielską lub które zostały pozbawione władzy rodzicielskiej.

Niemniej program kierowany jest do wszystkich mieszkańców gminy, również tych, którzy nie korzystają z pomocy GOPS, a mają problemy w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

VIII. Zasady finansowania i koszty programu

Finansowanie 3 -letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2021 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Człuchów, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł, tj. Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Europejskiego Funduszu Społecznego, programy ukierunkowane na wsparcie rodzin i dzieci.

XI. Monitoring i ewaluacja Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2021 jest dokumentem otwartym i długofalowym. Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań, głównie w oparciu o analizę osiągniętych wskaźników realizacji celów. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych. Polegał on będzie na corocznym gromadzeniu i analizowaniu informacji o stanie jego realizacji. Zebrane dane pozwolą na kontrolę postępu realizacji poszczególnych zadań oraz podjęcie działań koordynujących. Głównymi obszarami monitorowania Programu będą wyznaczone zadania, zgodne z przyjętymi celami.

Informacje z realizacji Programu wraz ze wskazaniem potrzeb będą zawierane w kompleksowej informacji z działalności GOPS za dany rok.

Przewodniczący Rady Gminy
Elżbieta Piatas